POSELSTWO POLSKIE

W MADRYCIE.

Nr.463.

Kopia.

Madryt, dn.27 marca 1920 r.

Do Pana Ministra Spraw Zagranicznych w Warszawie.

Mam zaszczyt przedłożyć przy niniejszym do oceny Pana Ministra kilka uwag co do potrzeby wskrzeszenia orderów polskich.

W związku z wręczeniem listów uwierzytelniających Królowi Hiszpańskiemu miałem sposobność skonstatować wprost natrętne informowanie się co do możliwości otrzymania polskiego orderu ze strony tego rodzaju dygnitarzy których poparcia będziemy nieraz mogli potrzebować.Przypuszczam, że Hiszpanie pod tym względem nie będą wyjątkiem; więc tembardziej sprawa wymagałaby przestudjowania.

1 załącznik

/-/ W.S. SKRZYNSKI

Madryt.Do Nr.463.1920 r.

Utworzenie jako jedynej oznaki 5-ciu klas Białego Orła zmienia już i tak statut historyczny tego orderu, a jednak nie usunie pewnych trudności przy nadawaniu oznaki obcokrajowcom.

Posiadając już poprzednio inne wielkie wstęgi drugorzędnych cudzoziemskich orderów, całe rzesze dygnitarzy zagranicznych uważałyby się wprost za obrażone, jeżeliby im były nadane oznaki niższe od samej wstęgi Orła Białego.

Aby temu zapobiedz nasuwają się dwa projekty:

Albo utworzenie dwuch wstęg Orła Białego, wielkiej wstęgi w kolorze historycznym i wstęgi, naprzykład, z brzegami innej farby; w ten sposób nie postponowano by wielkiej wstęgi historycznej - a mielibyśmy dla dygnitarzy bez wielkiego znaczenia, a którym mniej jak wstęgę dać nie podobna, wstęgę niższej klasy.

Lub też utworzenie obok Orła Białego innego orderu, istnienie którego zapewniłoby pierwszemu orderowi polskiemu należyty prestige. Wskrzeszenie Św.Stanisława, spotyka się ze słusznemi uwagami, że oznaka ta została spostponowana przez zbyt hojne udzielanie przez Rosjan. Jednak przez przywrócenie oznakom orderu tego dawnego wyglądu jak w kolorach wstęgi tak i w uformowaniu krzyża, znacznie od rosyjskiego odmiennego, /Słyszę od p.Tomaszewskiego, że za czasów przedrozbiorowych wstęga Św. Stanisława, miała tylko jeden szlak biały po obydwuch brzegach, zamiast 2, wprowadzonych później przez Fryderyka Augusta, Wielkiego Księcia Warszawskiego; między ramionami krzyża figurowały orły białe emaljowane; na tarczy był umieszczony wizerunek Sw.Stanisława w szatach pontyfikalnych/ polskich tradycji i przez umiejętne, mniej hojne nadawanie go, dawna jego powaga mogłaby być wskrzeszona. Możnaby było ograniczyć się do wskrzeszenia 2 klas - wielkiego krzyża ze wstęgą, odpowiadającego klasie 2-ej Orła Białego i krzyża komandorskiego, równego 3-ej klasie tegoż orderu.

Za wskrzeszeniem tych orderów przemawia okoliczność, że gdyby Rząd Polski rozporządzał możliwością udzielania odznaczeń orderowych, to ułatwiłoby to nieraz jego przedstawicielom zagranicą, szczególniej przy rokowaniach z obcemi kołami finansowemi i przemysłowemi, często wprost ugaiającemi się za takiemi odznaczeniami, - pomyślne osiągnięcie zamierzonego celu.

§§§§§§§§§§§§§§§§

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 5200/5 dnia 20/5 1920 r.
załącz. Wydział.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York